

**ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

*Кафедра слов'янської і германської філології
та перекладу*

**ТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ
(ФОНЕТИКА, ФОНОЛОГІЯ, ГРАФІКА, ОРФОГРАФІЯ, ОРФОЕПІЯ)**

**Інструктивно-методичні матеріали
до обов'язкової освітньої компоненти
для підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
Польська мова і зарубіжна література в закладах освіти**

ЖИТОМИР–2025

*Рекомендовано до друку вченою радою Житомирського державного
університету імені Івана Франка
(протокол № 13 від 27 червня 2025 року)*

Рецензенти:

Людмила СУВОРОВА – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри педагогічних технологій та мовної підготовки Державного університету «Житомирська політехніка».

Ольга РУДЮК – кандидат філологічних наук, викладач вищої категорії ВСП «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Валерій БАШМАНІВСЬКИЙ – доцент, кандидат філологічних наук, завідувач кафедри журналістики, реклами та PR Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Укладачі:

Тетяна НЕДАШКІВСЬКА – завідувач кафедри слов'янської і германської філології та перекладу Житомирського державного університету імені Івана Франка, кандидат філологічних наук, професор.

Алла ПРИЙМАК – доцент кафедри слов'янської і германської філології та перекладу Житомирського державного університету імені Івана Франка, кандидат філологічних наук, доцент.

Катерина ЯРИНОВСЬКА – викладач кафедри слов'янської і германської філології та перекладу Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Т 34

ТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ (ФОНЕТИКА, ФОНОЛОГІЯ, ГРАФІКА, ОРФОГРАФІЯ, ОРФОЕПІЯ): інструктивно-методичні матеріали до обов'язкової освітньої компоненти для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Польська мова і зарубіжна література в закладах освіти» / укладачі Недашківська Т. Є., Приймак А. М., Яриновська К. Т. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2025. 53 с.

Запропоновані методичні рекомендації до практичних занять із дисципліни містять основні питання, необхідні для поглиблення та розширення знань здобувачів вищої освіти стосовно теоретичного курсу польської мови, зокрема у галузі фонетики, фонології, графіки, орфографії, орфоепії. Ці матеріали розроблено для вивчення освітньої компоненти «Теоретичний курс польської мови» для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою *Польська мова і зарубіжна література в закладах освіти*.

У посібнику епізодично використаний ілюстративний та текстовий матеріал, наявний у відкритому доступі в джерелах Інтернет.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА

I. ОПИС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

II. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

III. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

IV. МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Модуль I. Фонетика і фонологія польської мови.

Лекційне заняття № 1. Фонетика і фонологія як розділи мовознавства

Лекційне заняття № 2. Предмет, завдання, методи вивчення фонетики і фонології польської мови

Лекційне заняття №3. Алфавіт польської мови

Лекційне заняття № 4. Критерії класифікації голосних звуків

Лекційне заняття № 5. Взаємозв'язок і взаємовплив вимови слів і написання

Лекційне заняття № 6. Фонема і звук

Лекційне заняття № 7. Варіанти фонем – алофони. Факультативні варіанти

Лекційне заняття № 8-9. Загальна характеристика приголосних фонем польської мови.

V. МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Moduł I. Fonetyka i fonologia języka polskiego

Практичне заняття № 1. Fonetyka i fonologia wśród dyscyplin językoznawczych.

Практичне заняття № 2. Cel, zakres, metody badań fonetycznych i fonologicznych.

Практичне заняття № 3. Alfabet fonetyczny. Narządy mowy.

Практичне заняття № 4. Kryteria klasyfikacji głosek: charakterystyka samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek właściwych (ze szczególnym uwzględnieniem palatalnych, spalatalizowanych) i sonornych.

Практичне заняття № 5. Zależności między pisownią a wymową. Uwarunkowanie pozycyjne głosek (upodobnienia). Prozodia.

Практичне заняття № 6. Fonem – podstawowa jednostka fonologii/ Fonem a głoska. Cechy fonologiczne i niefonologiczne. Opozycje fonologiczne.

Практичне заняття № 7. Warianty fonemu – alofony. Warianty fakultatywne.

VI. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

VII. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ / ЗАЛІКОВОЇ РОБОТИ

VIII. ЗРАЗКИ

МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ / ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО ПРОЄКТУ

IX. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

X. ОЦІНЮВАННЯ

XI. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ ЗВО

ПЕРЕДМОВА

Навчально-методичні матеріали створено для здобувачів вищої освіти філологічного спрямування, що вивчають польську мову як іноземну. Вибір структури та ілюстративного матеріалу має на меті стимулювати їх до процесу вивчення, кращого розуміння і швидшого засвоєння мови, що є обов'язковим етапом підготовки майбутнього фахівця-полоніста.

Навчально-методичні матеріали побудовано так, що здобувачі вищої освіти засвоюють основні поняття і терміни лексикології, розглядають різні наукові класифікації, аналізують системні й смислові зв'язки між елементами лексичної системи польської мови, взаємообумовленість полісемії, омонімії, антонімії; етапи розвитку польської мови; семантико-стилістичні зміни, що відбуваються в ній на сучасному етапі розвитку тощо. Такий підхід сприятиме формуванню знань про лексичну систему мови як про складну ієрархічну чітко організовану структуру.

У навчально-методичні матеріали включено також завдання зіставного характеру польської і української мов, адже попри спорідненість, специфіка мислення, мовна картина світу, система моральних, духовних і культурних цінностей представників двох націй різняться, що може викликати певні лінгвістичні розбіжності, неправильне розуміння значення слова, неправильне вживання слова в контексті, калькування тощо.

Предметом вивчення є: особливості будови та функціонування мовних одиниць різних рівнів у структурі польської мови.

Мета вивчення освітньої компоненти: засвоєння теоретичного матеріалу та формування вміння практичного аналізу мовних одиниць у межах лексикології, лексикографії, фразеології, фонетики, фонології, словотвору та словозміни, синтаксису польської мови.

Основними завданнями вивчення освітньої компоненти» є:

- ознайомити здобувачів із закономірностями функціонування мовних засобів різних рівнів;

– ознайомити здобувачів із теоретичні основи функціонування різних рівнів польської мови, необхідні як для формування мовних навичок, розширення лінгвістичних знань загалом, так і для подальшої педагогічної діяльності;

– розвинути вміння практичного аналізу мовних одиниць у межах лексикології, лексикографії, фразеології, фонетики, фонології, словотвору та словозміни, синтаксису польської мови та узагальнення конкретного мовного матеріалу.

Компетентності та програмні результати навчання:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої та фахової передвищої освіти, викладати польську мову та зарубіжну літературу в рамках програми середньої школи та закладів фахової передвищої освіти, розв'язувати завдання з філологічних дисциплін шкільного та вище шкільного рівня, розуміти сучасні тенденції філологічних наук, педагогіки, психології, методики викладання польської мови та зарубіжної літератури, організовувати освітній процес у закладах середньої та фахової передвищої освіти.

ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 5. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 7. Здатність встановлювати міжпредметні зв'язки.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 12. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК 13. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативність.

СК 1. Здатність ефективно здійснювати комунікацію державною та іноземною мовою в умовах професійно-педагогічного спілкування, а також під час розв'язання проблемних міжособистісних ситуацій, знання

закономірностей різних форм спілкування і правил поведінки в різних ситуаціях.

СК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності особистісно орієнтований, компетентнісний підходи до викладання польської мови та зарубіжної літератури, ефективні освітні методи й технології навчання.

СК 3. Здатність застосовувати сучасні наукові досягнення в галузі польської філології та зарубіжної літератури в закладах середньої освіти.

СК 4. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних фактів для розв'язання професійних завдань під час освітнього процесу.

СК 15. Вміння реалізовувати виховну функцію навчання польської мови, вирішувати завдання морального, культурно-історичного виховання здобувачів засобами мови з урахуванням особливостей ступеня навчання.

Програмні результати навчання:

ПР 3. Знати філологічні та дидактичні засади навчання польської мови та зарубіжної літератури в закладах середньої освіти.

ПР 4. Знати загальні теоретичні положення, концепції та наукові поняття, категорії філологічних дисциплін.

ПР 5. Знати системну організацію та норми польської мови, особливості використання мовних одиниць у художньому та науковому дискурсах.

ПР 9. Уміти працювати з науковими та науково-методичним джерелами, систематизувати й застосовувати інформацію під час здійснення освітньої та наукової діяльності.

ПР 12. Застосовувати знання про закономірності та особливості розвитку мовознавчих процесів та взаємозв'язки лінгвістики з іншими галузями науки й практики.

ПР 24. Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.

Soft skills:

- креативне мислення;
- управління інформацією;
- вміння приймати рішення та формулювати власну думку;
- презентаційні навички;
- самоорганізація та самонавчання.

Освітня компонента «Теоретичний курс польської мови» (блоки лексикології, лексикографії та фразеології) викладається на II курсі в 4 семестрі.

Форма проведення занять: лекції та практичні заняття.

І. ОПИС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОПП рівень вищої освіти	Характеристика освітньої компоненти	
		денна форма	заочна форма
Кількість кредитів – 3,5	01 Освіта/Педагогіка	Обов’язкова	
	014 Середня освіта		
Модулів – 1	«Польська мова і зарубіжна література в закладах»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 105		II	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми: аудиторних – 3,5 / 2,1 самостійної роботи здобувача – 6,2 / 0,9 год.	перший (бакалаврський)	18 год.	–
		Практичні / Семінарські	
		14 год.	–
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		73 год.	–
		Індивідуальна робота	
		–	–
		Вид контролю: екзамен	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи для денної форми навчання становить: 43, 3% : 56, 7%.

II. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Всього	У тому числі					Всього	У тому числі				
		Лекції	Практичні/Семінарські заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Індивідуальні заняття		Лекції	Практичні/Семінарські заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Індивідуальні заняття
Модуль 1. Фонетика та фонологія польської мови. (Fonetyka i fonologia języka polskiego)												
Cel, zakres, metody badań fonetycznych i fonologicznych.	14	2	2	–	10	–	–	–	–	–	–	–
Alfabet fonetyczny. Narządy mowy.	14	2	2	–	10	–	–	–	–	–	–	–
Kryteria klasyfikacji głosek: charakterystyka samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek właściwych (ze szczególnym uwzględnieniem palatalnych, spalatalizowanych) i sonornych.	14	2	2	–	10	–	–	–	–	–	–	–
Zależności między pisownią a wymową. Uwarunkowanie pozycyjne głosek (upodobnienia). Prozodia.	14	2	2	–	10	–	–	–	–	–	–	–
Fonem – podstawowa jednostka fonologii/ Fonem a głoska. Cechy fonologiczne i niefonologiczne. Opozycje fonologiczne.	14	2	2	–	10	–	–	–	–	–	–	–
Warianty fonemu – alofony. Warianty fakultatywne.	12	2	2	–	8	–	–	–	–	–	–	–
Ogólna charakterystyka rozwoju polskiego systemu głoskowego.	9	4	–	–	5	–	–	–	–	–	–	–
Разом за модулем	105	18	14	–	73	–	–	–	–	–	–	–
Разом	105	18	14	–	73	–	–	–	–	–	–	–

III. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Модуль 3. Фонетика та фонологія польської мови.

(Fonetyka i fonologia języka polskiego)

- Fonetyka i fonologia wśród dyscyplin językoznawczych.
- Cel, zakres, metody badań fonetycznych i fonologicznych.
- Alfabet fonetyczny. Narządy mowy.
- Kryteria klasyfikacji głosek: charakterystyka samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek właściwych (ze szczególnym uwzględnieniem palatalnych, spalatalizowanych) i sonornych.
- Zależności między pisownią a wymową. Uwarunkowanie pozycyjne głosek (upodobnienia). Prozodia.
- Fonem – podstawowa jednostka fonologii/ Fonem a głoska. Cechy fonologiczne i niefonologiczne. Opozycje fonologiczne.
- Warianty fonemu – alofony. Warianty fakultatywne.
- Ogólna charakterystyka Rozwoju polskiego systemu głoskowego.

IV. МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Модуль 1. Фонетика і фонологія як розділи мовознавства. Предмет, завдання, методи вивчення фонетики і фонології польської мови. Алфавіт польської мови. Критерії класифікації голосних звуків. Взаємозв'язок і взаємовплив вимови слів і написання. Фонема і звук. Варіанти фонем – алофони. Факультативні варіанти. Загальна характеристика приголосних фонем польської мови.

Лекційне заняття № 1.

Тема лекції: Фонетика і фонологія як розділи мовознавства.

Мета лекції: дати поняття про фонетику і фонологію як розділи мовознавства, основні одиниці фонетики і фонології, їх практичне значення.

ПЛАН

1. Фонетика і фонологія як розділи мовознавства.
2. Підрозділи фонетики: загальна і часткова, синхронна (описова) і діяхронічна (історична).
3. Фонема як основна одиниця фонології.
4. Практичне значення фонетики і фонології.

Завдання для самостійної роботи:

1. Дати відповіді на питання.

- Що вивчає фонетика як лінгвістична дисципліна?
- Що вивчає фонологія як лінгвістична дисципліна?
- Назвіть основні одиниці фонетики і фонології. Наведіть приклади.
- Чим відрізняються один від одного звук і фонема.
- Назвіть основні підрозділи фонетики.
- Чим займається загальна фонетика?
- Що є об'єктом фонетики часткової?
- Чим відрізняється фонетика синхронічна від діяхронічної?
- У чому полягає практичне значення фонетики і фонології.

2. Підготувати реферати.

- Тенденції розвитку сучасної польської фонетики, огляд основних праць.
- Тенденції розвитку сучасної польської фонології, огляд основних праць.
- Описова (синхронна) фонетика.
- Історична (діахронічна) фонетика.

Рекомендована література:

Основна:

1. Bańko M., Wykłady z polskiej fleksji, wyd. 2. Warszawa: PWN, 2009. 240 s.
2. Bartnicka B., Satkiewicz H. Gramatyka języka polskiego. Podręcznik dla cudzoziemców. Warszawa: Wiedza Powszechna, 2010. 277 s.
3. Małolepsza Małgorzata, Szymkiewicz Aneta. Hurra po polsku! Warszawa: Prolog, 2007. 87 s.
4. Ostaszewska D., Tambor J., Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego, wyd. 2. Warszawa: PWN, 2010. 143 s.
5. Podracki J., Składnia polska, Warszawa: WSiP, 1998. 246 s.
6. Saloni Z., Świdziński M., Składnia współczesnego języka polskiego, wyd. 5 ster, Warszawa: PWN, 2024. 286 s.
7. Wiśniewski M., Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego, Toruń 2001.
8. Zdunkiewicz-Jedynak D., Wykłady ze stylistyki. Warszawa: PWN, 2024. 218 s.
9. Кравчук А. Морфология współczesnego języka polskiego (Fleksja). 1. / Морфологія сучасної польської мови (словозміна). Ч. 1. Львів: Українська академія друкарства, 2007.
10. Кравчук А. Лексикологія і культура польської мови: у 2 т. Т. 1: Лексикологія, фразеологія, лексикографія: підручник для вищих навчальних закладів. К. : Фірма «ІНКОС», 2011. Т. 2: Культура мови: підручник для вищих навчальних закладів. К. : Фірма «ІНКОС», 2011.

Додаткова:

1. Bańko M., Krajewska M. *Słownik wyrazów kłopotliwych*. Warszawa, 2000.
2. *Encyklopedia języka polskiego*. Red. S. Urbańczyk i M. Kucała. Wrocław etc., 1999.
3. Grzegorzczak R., *Wykłady z polskiej składni*, Warszawa 1996.
4. Grzenia J. *Komunikacja językowa w Internecie*. Warszawa, 2006.
5. Klemensiewicz Z., *Zarys składni polskiej*, Warszawa 1969.
6. Kopcińska D., *Gramatyka opisowa. Materiały do ćwiczeń*, Warszawa 1996.
7. Małolepsza Małgorzata, Szymkiewicz Aneta. Hurra po polsku! Warszawa: Prolog, 2007. 87 s.
8. Nagórko A., *Zarys gramatyki polskiej*, Warszawa 1996.
9. Saloni Z., *Cechy składniowe polskiego czasownika*, Wrocław 1976.
10. Słownik gramatyki języka polskiego, red. W. Gruszczyński, J. Bralczyk, Warszawa 2002, hasła składniowe.
11. Szupryczyńska M., *Opis składniowy polskiego przymiotnika*, Toruń 1980.
12. Кравчук А. Польська мова – українцям. Іменна словозміна з елементами синтаксису. Львів: Українська академія друкарства, 2008.
13. Кравчук А. Польська мова. Граматика з вправами: Підручник. вид. 2. Київ: Фірма «Інкос», 2016.
14. Кравчук А. Польський іменник та прикметник: словозміна. Посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005.

Интернет-ресурси:

1. Materiały dydaktyczne. URL: <https://wordwall.net/pl/>
2. Słownik języka polskiego PWN. URL: <https://sjp.pwn.pl/>
3. Polski krok po kroku. URL: <https://e-polish.eu/>
4. Warszawskie koło leksykograficzne. URL: <http://leksykografia.uw.edu.pl/>
5. Wielki słownik języka polskiego. URL: <https://wsjp.pl/>

Лекційне заняття № 2.

Тема: Предмет, завдання, методи вивчення фонетики і фонології польської мови.

Мета: визначити об'єкт, предмет, завдання фонетики і фонології як розділів мовознавства, методи їх вивчення в польській мові.

ПЛАН

1. Предмет вивчення фонетики і фонології.
2. Різні об'єкти вивчення фонетики і фонології.
3. Завдання фонетики і фонології як розділів мовознавства.
4. Методи вивчення фонетики і фонології в польській мові.
5. Сучасні наукові дослідження в царині фонетики й фонології.

Завдання для самостійної роботи:

1. Дайте відповіді на питання.

- Що є предметом вивчення фонетики як лінгвістичної дисципліни?
- Що є предметом вивчення фонології як лінгвістичної дисципліни?
- Чи різні об'єкти вивчення фонетики і фонології? Чому?
- У чому полягають завдання вивчення фонетики?
- У чому полягають завдання вивчення фонології?
- Назвіть основні одиниці фонетики і фонології. Наведіть приклади.
- Назвіть основні методи вивчення фонетики в польській мові.
- Назвіть основні методи вивчення фонології в польській мові.

2. Підготувати реферати.

- Сучасні наукові дослідження в царині фонетики.
- Сучасні наукові дослідження в царині фонології.

Рекомендована література

Основна:

1. Bańko M., Wykłady z polskiej fleksji, wyd. 2. Warszawa: PWN, 2009. 240 s.
2. Bartnicka B., Satkiewicz H. Gramatyka języka polskiego. Podręcznik dla cudzoziemców. Warszawa: Wiedza Powszechna, 2010. 277 s.

3. Małolepsza Małgorzata, Szymkiewicz Aneta. Hurra po polsku! Warszawa: Prolog, 2007. 87 s.
4. Ostaszewska D., Tambor J., Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego, wyd. 2. Warszawa: PWN, 2010. 143 s.
5. Podracki J., Składnia polska, Warszawa: WSiP, 1998. 246 s.
6. Saloni Z., Świdziński M., Składnia współczesnego języka polskiego, wyd. 5 ster, Warszawa: PWN, 2024. 286 s.
7. Wiśniewski M., Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego, Toruń 2001.
8. Zdunkiewicz-Jedynak D., Wykłady ze stylistyki. Warszawa: PWN, 2024. 218 s.
9. Кравчук А. Морфология współczesnego języka polskiego (Fleksja). 1. / Морфологія сучасної польської мови (словозміна). Ч. 1. Львів: Українська академія друкарства, 2007.
10. Кравчук А. Лексикологія і культура польської мови: у 2 т. Т. 1: Лексикологія, фразеологія, лексикографія: підручник для вищих навчальних закладів. К. : Фірма «ІНКОС», 2011. Т. 2: Культура мови: підручник для вищих навчальних закладів. К. : Фірма «ІНКОС», 2011.

Додаткова:

1. Bańko M., Krajewska M. *Słownik wyrazów kłopotliwych*. Warszawa, 2000.
2. *Encyklopedia języka polskiego*. Red. S. Urbańczyk i M. Kucała. Wrocław etc., 1999.
3. Grzegorzczkowska R., *Wykłady z polskiej składni*, Warszawa 1996.
4. Grzenia J. *Komunikacja językowa w Internecie*. Warszawa, 2006.
5. Klemensiewicz Z., *Zarys składni polskiej*, Warszawa 1969.
6. Kopcińska D., *Gramatyka opisowa. Materiały do ćwiczeń*, Warszawa 1996.
7. Małolepsza Małgorzata, Szymkiewicz Aneta. Hurra po polsku! Warszawa: Prolog, 2007. 87 s.

8. Nagórko A., *Zarys gramatyki polskiej*, Warszawa 1996.
9. Saloni Z., *Cechy składniowe polskiego czasownika*, Wrocław 1976.
10. Słownik gramatyki języka polskiego, red. W. Gruszczyński, J. Bralczyk, Warszawa 2002, hasła składniowe.
11. Szupryczyńska M., *Opis składniowy polskiego przymiotnika*, Toruń 1980.
12. Кравчук А. Польська мова – українцям. Іменна словозміна з елементами синтаксису. Львів: Українська академія друкарства, 2008.
13. Кравчук А. Польська мова. Граматика з вправами: Підручник. вид. 2. Київ: Фірма «Інкос», 2016.
14. Кравчук А. Польський іменник та прикметник: словозміна. Посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005.

Інтернет-ресурси:

1. Materiały dydaktyczne. URL: <https://wordwall.net/pl/>
2. Słownik języka polskiego PWN. URL: <https://sjp.pwn.pl/>
3. Polski krok po kroku. URL: <https://e-polish.eu/>
4. Warszawskie koło leksykograficzne. URL: <http://leksykografia.uw.edu.pl/>
5. Wielki słownik języka polskiego. URL: <https://wsjp.pl/>

Лекційне заняття № 3.

Тема: Алфавіт польської мови.

Мета: описати графічну систему польської мови, визначити специфіку польського алфавіту, риси схожості з алфавітом українським.

ПЛАН

1. Графіка як розділ мовознавства.
2. Польський алфавіт, його специфіка.
3. Риси схожості та відмінності польського алфавіту з алфавітом українським.
4. Наголос у польській мові.

Завдання для самостійної роботи:

1. Дайте відповіді на питання.

- Що є предметом вивчення графіки?
- Вивчіть польський алфавіт, назвіть його по пам'яті.
- У чому полягає специфіка польського алфавіту в порівнянні з українським? Наведіть приклади.
- Які особливості наголосу слів у польській мові. Чи є відмінності з українською мовою?

2. Підготувати реферати.

- Специфіка польського алфавіту.
- Ознаки наголошеного і ненаголошеного складу.
- Фіксований і нефіксований склад у польській і українській мовах.
- Історія польського наголосу.
- Історія польського алфавіту.
- Акцентна система польської мови: становлення, розвиток, сучасний стан.

Рекомендована література

Основна:

1. Bańko M., Wykłady z polskiej fleksji, wyd. 2. Warszawa: PWN, 2009. 240 s.
2. Bartnicka B., Satkiewicz H. Gramatyka języka polskiego. Podręcznik dla cudzoziemców. Warszawa: Wiedza Powszechna, 2010. 277 s.
3. Małolepsza Małgorzata, Szymkiewicz Aneta. Hurra po polsku! Warszawa: Prolog, 2007. 87 s.
4. Ostaszewska D., Tambor J., Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego, wyd. 2. Warszawa: PWN, 2010. 143 s.
5. Podracki J., Składnia polska, Warszawa: WSiP, 1998. 246 s.
6. Saloni Z., Świdziński M., Składnia współczesnego języka polskiego, wyd. 5 ster, Warszawa: PWN, 2024. 286 s.
7. Wiśniewski M., Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego, Toruń 2001.

8. Zdunkiewicz-Jedynak D., Wykłady ze stylistyki. Warszawa: PWN, 2024. 218 s.

9. Кравчук А. Morfologia współczesnego języka polskiego (Fleksja). 1. / Морфологія сучасної польської мови (словозміна). Ч. 1. Львів: Українська академія друкарства, 2007.

10. Кравчук А. Лексикологія і культура польської мови: у 2 т. Т. 1: Лексикологія, фразеологія, лексикографія: підручник для вищих навчальних закладів. К. : Фірма «ІНКОС», 2011. Т. 2: Культура мови: підручник для вищих навчальних закладів. К. : Фірма «ІНКОС», 2011.

Додаткова:

1. Bańko M., Krajewska M. *Słownik wyrazów kłopotliwych*. Warszawa, 2000.

2. *Encyklopedia języka polskiego*. Red. S. Urbańczyk i M. Kucała. Wrocław etc., 1999.

3. Grzegorzczak R., *Wykłady z polskiej składni*, Warszawa 1996.

4. Grzenia J. *Komunikacja językowa w Internecie*. Warszawa, 2006.

5. Klemensiewicz Z., *Zarys składni polskiej*, Warszawa 1969.

6. Kopcińska D., *Gramatyka opisowa. Materiały do ćwiczeń*, Warszawa 1996.

7. Małolepsza Małgorzata, Szymkiewicz Aneta. Hurra po polsku! Warszawa: Prolog, 2007. 87 s.

8. Nagórko A., *Zarys gramatyki polskiej*, Warszawa 1996.

9. Saloni Z., *Cechy składniowe polskiego czasownika*, Wrocław 1976.

10. Słownik gramatyki języka polskiego, red. W. Gruszczyński, J. Bralczyk, Warszawa 2002, hasła składniowe.

11. Szupryczyńska M., *Opis składniowy polskiego przymiotnika*, Toruń 1980.

12. Кравчук А. Польська мова – українцям. Іменна словозміна з елементами синтаксису. Львів: Українська академія друкарства, 2008.

13. Кравчук А. Польська мова. Граматика з вправами: Підручник. вид. 2. Київ: Фірма «Інкос», 2016.

14. Кравчук А. Польський іменник та прикметник: словозміна. Посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005.

Інтернет-ресурси:

1. Materiały dydaktyczne. URL: <https://wordwall.net/pl/>
2. Słownik języka polskiego PWN. URL: <https://sjp.pwn.pl/>
3. Polski krok po kroku. URL: <https://e-polish.eu/>
4. Warszawskie koło leksykograficzne. URL: <http://leksykografia.uw.edu.pl/>
5. Wielki słownik języka polskiego. URL: <https://wsjp.pl/>

Лекційне заняття № 4.

Тема: Критерії класифікації голосних у польській мові.

Мета: дати характеристику голосних фонем польської мови, будови мовного апарата, позицій органів артикуляції при вимові голосних.

ПЛАН

1. Будова мовного апарата.
2. Голосні фонemi польської мови.
3. Носові і неносові голосні польської мови.
4. Особливості вживання і вимови голосних у польській мові.
5. Фонетичні процеси в області голосних звуків.

Завдання для самостійної роботи:

1. Дайте відповіді на питання.

- Які органи людини беруть участь у вимові звуків?
- Чому артикуляційний апарат має саме таку назву?
- Як людина вимовляє голосні звуки? Детально опишіть цей процес.
- Який розділ мовознавства вивчає вимову звуків?
- Які фонетичні процеси в області голосних відбуваються в польській мові? Наведіть по 1-2 приклади на кожен процес.

2. Підготувати реферати.

- Специфіка голосних польської мови.

- Історія становлення, збереження і сучасний стан носових звуків польської мови.
- Комбінаторні фонетичні процеси польської мови.
- Позиційні фонетичні процеси польської мови.
- Історія становлення польської системи вокалізму.
- Носові голосні польської мови, історія їх становлення і сучасний стан.
- Система вокалізму в польській мові, його специфіка серед інших слов'янських мов.

Рекомендована література

Основна:

1. Bańko M., Wykłady z polskiej fleksji, wyd. 2. Warszawa: PWN, 2009. 240 s.
2. Bartnicka B., Satkiewicz H. Gramatyka języka polskiego. Podręcznik dla cudzoziemców. Warszawa: Wiedza Powszechna, 2010. 277 s.
3. Małolepsza Małgorzata, Szymkiewicz Aneta. Hurra po polsku! Warszawa: Prolog, 2007. 87 s.
4. Ostaszewska D., Tambor J., Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego, wyd. 2. Warszawa: PWN, 2010. 143 s.
5. Podracki J., Składnia polska, Warszawa: WSiP, 1998. 246 s.
6. Saloni Z., Świdziński M., Składnia współczesnego języka polskiego, wyd. 5 ster, Warszawa: PWN, 2024. 286 s.
7. Wiśniewski M., Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego, Toruń 2001.
8. Zdunkiewicz-Jedynak D., Wykłady ze stylistyki. Warszawa: PWN, 2024. 218 s.
9. Кравчук А. Морфология współczesnego języka polskiego (Fleksja). 1. / Морфологія сучасної польської мови (словозміна). Ч. 1. Львів: Українська академія друкарства, 2007.

10. Кравчук А. Лексикологія і культура польської мови: у 2 т. Т. 1: Лексикологія, фразеологія, лексикографія: підручник для вищих навчальних закладів. К. : Фірма «ІНКОС», 2011. Т. 2: Культура мови: підручник для вищих навчальних закладів. К. : Фірма «ІНКОС», 2011.

Додаткова:

1. Bańko M., Krajewska M. *Słownik wyrazów kłopotliwych*. Warszawa, 2000.
2. *Encyklopedia języka polskiego*. Red. S. Urbańczyk i M. Kucała. Wrocław etc., 1999.
3. Grzegorzczak R., *Wykłady z polskiej składni*, Warszawa 1996.
4. Grzenia J. *Komunikacja językowa w Internecie*. Warszawa, 2006.
5. Klemensiewicz Z., *Zarys składni polskiej*, Warszawa 1969.
6. Kopcińska D., *Gramatyka opisowa. Materiały do ćwiczeń*, Warszawa 1996.
7. Małolepsza Małgorzata, Szymkiewicz Aneta. Hurra po polsku! Warszawa: Prolog, 2007. 87 s.
8. Nagórko A., *Zarys gramatyki polskiej*, Warszawa 1996.
9. Saloni Z., *Cechy składniowe polskiego czasownika*, Wrocław 1976.
10. Słownik gramatyki języka polskiego, red. W. Gruszczyński, J. Bralczyk, Warszawa 2002, hasła składniowe.
11. Szupryczyńska M., *Opis składniowy polskiego przymiotnika*, Toruń 1980.
12. Кравчук А. Польська мова – українцям. Іменна словозміна з елементами синтаксису. Львів: Українська академія друкарства, 2008.
13. Кравчук А. Польська мова. Граматика з вправами: Підручник. вид. 2. Київ: Фірма «Інкос», 2016.
14. Кравчук А. Польський іменник та прикметник: словозміна. Посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005.

Інтернет-ресурси:

1. Materiały dydaktyczne. URL: <https://wordwall.net/pl/>
2. Słownik języka polskiego PWN. URL: <https://sjp.pwn.pl/>

3. Polski krok po kroku. URL: <https://e-polish.eu/>
4. Warszawskie koło leksykograficzne. URL: <http://leksykografia.uw.edu.pl/>
5. Wielki słownik języka polskiego. URL: <https://wsjp.pl/>

Лекційне заняття № 5.

Тема: Взаємозв'язок і взаємовплив вимови слів і написання.

Мета: з'ясувати взаємозв'язок між вимовою і написанням слів у польській мові, дати поняття про уподібнення звуків, просодію і її основні компоненти.

ПЛАН

1. Залежність між написанням і вимовою в польській мові.
2. Урахування позиції голосних звуків. Уподібнення.
3. Просодія та її компоненти: мелодика мовлення, наголос, тембр, ритм, тональність.

Завдання для самостійної роботи:

1. Дайте відповіді на питання.

- Яка залежність між написанням слів і їх вимовою в польській мові? Наведіть декілька прикладів.
- Як позиція голосних впливає на їхню вимову? Наведіть приклади.
- Що таке уподібнення звуків? Наведіть приклади.
- Назвіть і схарактеризуйте компоненти просодії. Яка їхня роль у мовленні?

2. Підготувати реферати.

- Основні орфоепічні норми польської мови.
- Уподібнення звуків у польській мові.
- Значення просодії в польській мові: семантична і граматична інформація, емоційний стан, лексичний наголос, інтонаційні можливості тощо.
- Просодія і фонетика.

- Застосування просодії: синтез і розпізнавання мовлення, навчання мовам, діагностика і лікування мовленнєвих і мовних розладів тощо.

Рекомендована література

Основна:

1. Bańko M., Wykłady z polskiej fleksji, wyd. 2. Warszawa: PWN, 2009. 240 s.
2. Bartnicka B., Satkiewicz H. Gramatyka języka polskiego. Podręcznik dla cudzoziemców. Warszawa: Wiedza Powszechna, 2010. 277 s.
3. Małolepsza Małgorzata, Szymkiewicz Aneta. Hurra po polsku! Warszawa: Prolog, 2007. 87 s.
4. Ostaszewska D., Tambor J., Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego, wyd. 2. Warszawa: PWN, 2010. 143 s.
5. Podracki J., Składnia polska, Warszawa: WSiP, 1998. 246 s.
6. Saloni Z., Świdziński M., Składnia współczesnego języka polskiego, wyd. 5 ster, Warszawa: PWN, 2024. 286 s.
7. Wiśniewski M., Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego, Toruń 2001.
8. Zdunkiewicz-Jedynak D., Wykłady ze stylistyki. Warszawa: PWN, 2024. 218 s.
9. Кравчук А. Морфологія сучасного польського мови (Флексія). 1. / Морфологія сучасної польської мови (словозміна). Ч. 1. Львів: Українська академія друкарства, 2007.
10. Кравчук А. Лексикологія і культура польської мови: у 2 т. Т. 1: Лексикологія, фразеологія, лексикографія: підручник для вищих навчальних закладів. К. : Фірма «ІНКОС», 2011. Т. 2: Культура мови: підручник для вищих навчальних закладів. К. : Фірма «ІНКОС», 2011.

Додаткова:

1. Bańko M., Krajewska M. *Słownik wyrazów kłopotliwych*. Warszawa, 2000.

2. *Encyklopedia języka polskiego*. Red. S. Urbańczyk i M. Kucała. Wrocław etc., 1999.
3. Grzegorzczak R., *Wykłady z polskiej składni*, Warszawa 1996.
4. Grzenia J. *Komunikacja językowa w Internecie*. Warszawa, 2006.
5. Klemensiewicz Z., *Zarys składni polskiej*, Warszawa 1969.
6. Kopcińska D., *Gramatyka opisowa. Materiały do ćwiczeń*, Warszawa 1996.
7. Małolepsza Małgorzata, Szymkiewicz Aneta. Hurra po polsku! Warszawa: Prolog, 2007. 87 s.
8. Nagórko A., *Zarys gramatyki polskiej*, Warszawa 1996.
9. Saloni Z., *Cechy składniowe polskiego czasownika*, Wrocław 1976.
10. Słownik gramatyki języka polskiego, red. W. Gruszczyński, J. Bralczyk, Warszawa 2002, hasła składniowe.
11. Szupryczyńska M., *Opis składniowy polskiego przymiotnika*, Toruń 1980.
12. Кравчук А. Польська мова – українцям. Іменна словозміна з елементами синтаксису. Львів: Українська академія друкарства, 2008.
13. Кравчук А. Польська мова. Граматика з вправами: Підручник. вид. 2. Київ: Фірма «Інкос», 2016.
14. Кравчук А. Польський іменник та прикметник: словозміна. Посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005.

Интернет-ресурси:

1. Materiały dydaktyczne. URL: <https://wordwall.net/pl/>
2. Słownik języka polskiego PWN. URL: <https://sjp.pwn.pl/>
3. Polski krok po kroku. URL: <https://e-polish.eu/>
4. Warszawskie koło leksykograficzne. URL: <http://leksykografia.uw.edu.pl/>
5. Wielki słownik języka polskiego. URL: <https://wsjp.pl/>

Лекційне заняття № 6.

Тема: Фонема – основна одиниця фонології.

Мета: дати поняття фонему як основної одиниці фонології, навчитися розрізняти фонему і звук, характеризувати їх за певними ознаками.

ПЛАН

1. Фонема – основна одиниця фонології.
2. Фонема і звук.
3. Фонологічні і нефонологічні характеристики звуків.
4. Фонологічні протиставлення в польській мові.

Завдання для самостійної роботи:

1. Дайте відповіді на питання.

- Що вивчає фонологія?
- Яка основна одиниця фонології?
- Чим відрізняються фонема і звук? Наведіть приклади.
- Що таке фонологічне протиставлення? Наведіть приклади.
- Які фонологічні характеристики має фонема?

2. Підготувати реферати.

- Фонема і звук у польській мові.
- Особливості фонологічної системи польської мови.
- Історія польської фонології.
- Актуальні проблеми сучасної фонології.
- Наукові фонологічні пошуки сучасних польських дослідників.

Рекомендована література

Основна:

1. Bańko M., Wykłady z polskiej fleksji, wyd. 2. Warszawa: PWN, 2009. 240 s.
2. Bartnicka B., Satkiewicz H. Gramatyka języka polskiego. Podręcznik dla cudzoziemców. Warszawa: Wiedza Powszechna, 2010. 277 s.
3. Małolepsza Małgorzata, Szymkiewicz Aneta. Hurra po polsku! Warszawa: Prolog, 2007. 87 s.

4. Ostaszewska D., Tambor J., *Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego*, wyd. 2. Warszawa: PWN, 2010. 143 s.
5. Podracki J., *Składnia polska*, Warszawa: WSiP, 1998. 246 s.
6. Saloni Z., Świdziński M., *Składnia współczesnego języka polskiego*, wyd. 5 ster, Warszawa: PWN, 2024. 286 s.
7. Wiśniewski M., *Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego*, Toruń 2001.
8. Zdunkiewicz-Jedynak D., *Wykłady ze stylistyki*. Warszawa: PWN, 2024. 218 s.
9. Кравчук А. *Морфология współczesnego języka polskiego (Fleksja)*. 1. / *Морфологія сучасної польської мови (словозміна)*. Ч. 1. Львів: Українська академія друкарства, 2007.
10. Кравчук А. *Лексикологія і культура польської мови: у 2 т. Т. 1: Лексикологія, фразеологія, лексикографія: підручник для вищих навчальних закладів*. К. : Фірма «ІНКОС», 2011. Т. 2: *Культура мови: підручник для вищих навчальних закладів*. К. : Фірма «ІНКОС», 2011.

Додаткова:

1. Bańko M., Krajewska M. *Słownik wyrazów kłopotliwych*. Warszawa, 2000.
2. *Encyklopedia języka polskiego*. Red. S. Urbańczyk i M. Kucała. Wrocław etc., 1999.
3. Grzegorzczkova R., *Wykłady z polskiej składni*, Warszawa 1996.
4. Grzenia J. *Komunikacja językowa w Internecie*. Warszawa, 2006.
5. Klemensiewicz Z., *Zarys składni polskiej*, Warszawa 1969.
6. Kopcińska D., *Gramatyka opisowa. Materiały do ćwiczeń*, Warszawa 1996.
7. Małolepsza Małgorzata, Szymkiewicz Aneta. *Hurra po polsku!* Warszawa: Prolog, 2007. 87 s.
8. Nagórko A., *Zarys gramatyki polskiej*, Warszawa 1996.
9. Saloni Z., *Cechy składniowe polskiego czasownika*, Wrocław 1976.

10. Słownik gramatyki języka polskiego, red. W. Gruszczyński, J. Bralczyk, Warszawa 2002, hasła składniowe.
11. Szupryczyńska M., *Opis składniowy polskiego przymiotnika*, Toruń 1980.
12. Кравчук А. Польська мова – українцям. Іменна словозміна з елементами синтаксису. Львів: Українська академія друкарства, 2008.
13. Кравчук А. Польська мова. Граматика з вправами: Підручник. вид. 2. Київ: Фірма «Інкос», 2016.
14. Кравчук А. Польський іменник та прикметник: словозміна. Посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005.

Інтернет-ресурси:

1. Materiały dydaktyczne. URL: <https://wordwall.net/pl/>
2. Słownik języka polskiego PWN. URL: <https://sjp.pwn.pl/>
3. Polski krok po kroku. URL: <https://e-polish.eu/>
4. Warszawskie koło leksykograficzne. URL: <http://leksykografia.uw.edu.pl/>
5. Wielki słownik języka polskiego. URL: <https://wsjp.pl/>

Лекційне заняття № 7.

Тема: Фонема і варіанти фонем.

Мета: дати поняття фонемі і її варіанта, а також поняття алофона та факультативного варіанта фонемі.

ПЛАН

1. Фонема, її основний вияв (інваріант) і варіанти фонем: позиційні, комбінаторні, факультативні.
2. Поняття алофона в польській мові.
3. Факультативний варіант фонемі.
4. Транскрипція як спосіб запису усного мовлення з метою максимально точної передачі вимови.

Завдання для самостійної роботи:

1. Дайте відповіді на питання.

- Що вивчає фонологія?
- Дайте визначення інваріанта фонемі. Наведіть приклади.
- Дайте визначення варіанта фонемі. Наведіть приклади.
- Дайте визначення алофона. Наведіть приклади.
- Що значить факультативний варіант фонемі?
- Назвіть правила польської транскрипції.

2. Підготувати реферати.

- Фонема і варіант фонемі в польській мові.
- Позиційні варіанти фонемі.
- Комбінаторні варіанти фонемі.
- Факультативний варіант фонемі як не обов'язковий, але можливий у літературній мові звуковий вияв.

Рекомендована література

Основна:

1. Bańko M., Wykłady z polskiej fleksji, wyd. 2. Warszawa: PWN, 2009. 240 s.
2. Bartnicka B., Satkiewicz H. Gramatyka języka polskiego. Podręcznik dla cudzoziemców. Warszawa: Wiedza Powszechna, 2010. 277 s.
3. Małolepsza Małgorzata, Szymkiewicz Aneta. Hurra po polsku! Warszawa: Prolog, 2007. 87 s.
4. Ostaszewska D., Tambor J., Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego, wyd. 2. Warszawa: PWN, 2010. 143 s.
5. Podracki J., Składnia polska, Warszawa: WSiP, 1998. 246 s.
6. Saloni Z., Świdziński M., Składnia współczesnego języka polskiego, wyd. 5 ster, Warszawa: PWN, 2024. 286 s.
7. Wiśniewski M., Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego, Toruń 2001.
8. Zdunkiewicz-Jedynak D., Wykłady ze stylistyki. Warszawa: PWN, 2024. 218 s.

9. Кравчук А. Morfologia współczesnego języka polskiego (Fleksja). 1. / Морфологія сучасної польської мови (словозміна). Ч. 1. Львів: Українська академія друкарства, 2007.

10. Кравчук А. Лексикологія і культура польської мови: у 2 т. Т. 1: Лексикологія, фразеологія, лексикографія: підручник для вищих навчальних закладів. К. : Фірма «ІНКОС», 2011. Т. 2: Культура мови: підручник для вищих навчальних закладів. К. : Фірма «ІНКОС», 2011.

Додаткова:

1. Bańko M., Krajewska M. *Słownik wyrazów kłopotliwych*. Warszawa, 2000.

2. *Encyklopedia języka polskiego*. Red. S. Urbańczyk i M. Kucała. Wrocław etc., 1999.

3. Grzegorzczak R., *Wykłady z polskiej składni*, Warszawa 1996.

4. Grzenia J. *Komunikacja językowa w Internecie*. Warszawa, 2006.

5. Klemensiewicz Z., *Zarys składni polskiej*, Warszawa 1969.

6. Kopcińska D., *Gramatyka opisowa. Materiały do ćwiczeń*, Warszawa 1996.

7. Małolepsza Małgorzata, Szymkiewicz Aneta. Hurra po polsku! Warszawa: Prolog, 2007. 87 s.

8. Nagórko A., *Zarys gramatyki polskiej*, Warszawa 1996.

9. Saloni Z., *Cechy składniowe polskiego czasownika*, Wrocław 1976.

10. Słownik gramatyki języka polskiego, red. W. Gruszczyński, J. Bralczyk, Warszawa 2002, hasła składniowe.

11. Szupryczyńska M., *Opis składniowy polskiego przymiotnika*, Toruń 1980.

12. Кравчук А. Польська мова – українцям. Іменна словозміна з елементами синтаксису. Львів: Українська академія друкарства, 2008.

13. Кравчук А. Польська мова. Граматика з вправами: Підручник. вид. 2. Київ: Фірма «Інкос», 2016.

14. Кравчук А. Польський іменник та прикметник: словозміна. Посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005.

Интернет-ресурси:

1. Materiały dydaktyczne. URL: <https://wordwall.net/pl/>
2. Słownik języka polskiego PWN. URL: <https://sjp.pwn.pl/>
3. Polski krok po kroku. URL: <https://e-polish.eu/>
4. Warszawskie koło leksykograficzne. URL: <http://leksykografia.uw.edu.pl/>
5. Wielki słownik języka polskiego. URL: <https://wsjp.pl/>

Лекційне заняття № 8-9.

Тема: Загальна характеристика системи приголосних звуків польської мови.

Мета: дати характеристику польським приголосним за всіма ознаками, визначити специфічні риси системи польських приголосних, навчитися розрізняти фонетичні процеси в області приголосних.

ПЛАН

1. Система приголосних сучасної польської мови.
2. Артикуляція польських приголосних.
3. Приголосні дзвінки, глухі; тверді, стверділі, м'які.
4. Сонорні приголосні в польській мові.
5. Класифікація приголосних за місцем та способом творення.
5. Фонетичні процеси в області приголосних.
6. Специфіка польської системи приголосних.

Завдання для самостійної роботи:

1. Дайте відповіді на питання.

- Які звуки називаються приголосними?
- Як вимовляються дзвінки приголосні? Опишіть артикуляцію. Наведіть приклади.
- Як вимовляються глухі приголосні? Опишіть артикуляцію. Наведіть приклади.
- У яких позиціях приголосні бувають тверді, стверділі, м'які? Наведіть різні приклади.

- Які звуки польської мови є сонорними? Порівняйте їх із сонорними української мови. Чи є між ними різниця?
- Які фонетичні процеси відбуваються в системі приголосних польської мови? Проілюструйте це на прикладах.

2. Підготувати реферати.

- Особливості артикуляції приголосних польської мови.
- Фонетичні процеси в області приголосних звуків польської мови, риси схожості і відмінності з фонетичними процесами української мови.
- Специфічні особливості системи приголосних польської мови?
- Останні наукові дослідження сучасних польських науковців-фонетистів.

Рекомендована література

Основна:

1. Bańko M., Wykłady z polskiej fleksji, wyd. 2. Warszawa: PWN, 2009. 240 s.
2. Bartnicka B., Satkiewicz H. Gramatyka języka polskiego. Podręcznik dla cudzoziemców. Warszawa: Wiedza Powszechna, 2010. 277 s.
3. Małolepsza Małgorzata, Szymkiewicz Aneta. Hurra po polsku! Warszawa: Prolog, 2007. 87 s.
4. Ostaszewska D., Tambor J., Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego, wyd. 2. Warszawa: PWN, 2010. 143 s.
5. Podracki J., Składnia polska, Warszawa: WSiP, 1998. 246 s.
6. Saloni Z., Świdziński M., Składnia współczesnego języka polskiego, wyd. 5 ster, Warszawa: PWN, 2024. 286 s.
7. Wiśniewski M., Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego, Toruń 2001.
8. Zdunkiewicz-Jedynak D., Wykłady ze stylistyki. Warszawa: PWN, 2024. 218 s.
9. Кравчук А. Морфологія сучасного мови польського (Флексія). 1. / Морфологія сучасної польської мови (словозміна). Ч. 1. Львів: Українська академія друкарства, 2007.

10. Кравчук А. Лексикологія і культура польської мови: у 2 т. Т. 1: Лексикологія, фразеологія, лексикографія: підручник для вищих навчальних закладів. К. : Фірма «ІНКОС», 2011. Т. 2: Культура мови: підручник для вищих навчальних закладів. К. : Фірма «ІНКОС», 2011.

Додаткова:

1. Bańko M., Krajewska M. *Słownik wyrazów kłopotliwych*. Warszawa, 2000.
2. *Encyklopedia języka polskiego*. Red. S. Urbańczyk i M. Kucała. Wrocław etc., 1999.
3. Grzegorzczak R., *Wykłady z polskiej składni*, Warszawa 1996.
4. Grzenia J. *Komunikacja językowa w Internecie*. Warszawa, 2006.
5. Klemensiewicz Z., *Zarys składni polskiej*, Warszawa 1969.
6. Kopcińska D., *Gramatyka opisowa. Materiały do ćwiczeń*, Warszawa 1996.
7. Małolepsza Małgorzata, Szymkiewicz Aneta. Hurra po polsku! Warszawa: Prolog, 2007. 87 s.
8. Nagórko A., *Zarys gramatyki polskiej*, Warszawa 1996.
9. Saloni Z., *Cechy składniowe polskiego czasownika*, Wrocław 1976.
10. Słownik gramatyki języka polskiego, red. W. Gruszczyński, J. Bralczyk, Warszawa 2002, hasła składniowe.
11. Szupryczyńska M., *Opis składniowy polskiego przymiotnika*, Toruń 1980.
12. Кравчук А. Польська мова – українцям. Іменна словозміна з елементами синтаксису. Львів: Українська академія друкарства, 2008.
13. Кравчук А. Польська мова. Граматика з вправами: Підручник. вид. 2. Київ: Фірма «Інкос», 2016.
14. Кравчук А. Польський іменник та прикметник: словозміна. Посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005.

Інтернет-ресурси:

1. Materiały dydaktyczne. URL: <https://wordwall.net/pl/>
2. Słownik języka polskiego PWN. URL: <https://sjp.pwn.pl/>

3. Polski krok po kroku. URL: <https://e-polish.eu/>
4. Warszawskie koło leksykograficzne. URL:
<http://leksykografia.uw.edu.pl/>
5. Wielki słownik języka polskiego. URL: <https://wsjp.pl/>

V. МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Moduł I. Fonetyka i fonologia języka polskiego

Практичне заняття № 1. Fonetyka i fonologia wśród dyscyplin językoznawczych.

Опорні значення з теми (Kluczowe terminy w temacie): fonetyka, fonologia, fonem, dźwięk, system fonetyczny, fonetyka polska, współczesna fonetyka polska.

План теоретичного викладу (Plan prezentacji teoretycznej):

1. Fonetyka języka polskiego.
2. Fonologia języka polskiego.
3. Fonetyka i fonologia: różnice.
4. Rozwój współczesnej polskiej fonetyki i fonologii

Практична робота (Praca praktyczna):

- Napisz podstawowe informacje teoretyczne w formie streszczenia;
- Opracuj teorię st. 7- 16 (Мирошніченко І. М. Практична фонетика польської мови з елементами правопису: навчальний посібник. Київ, 2020. 62 с.: Практична фонетика польської мови_fin.pdf);
- Wykonaj ćwiczenie № 1-9 st. 16-17 (Мирошніченко І. М. Практична фонетика польської мови з елементами правопису: навчальний посібник. Київ, 2020. 62 с.: Практична фонетика польської мови_fin.pdf)

Самостійна робота (Praca indywidualna):

- Zrób prezentację na dany temat;
- Opracuj materiał st.4-5 (Кравчук А.М. Читаємо польською або Практична фонетика польської мови: Посібник. Львів:Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 90 с.: kravchuk_a_praktichna_fonetika_polskoyi_movi.pdf)

Практичне заняття № 2. Cel, zakres, metody badań fonetycznych i fonologicznych.

Опорні значення з теми (Kluczowe terminy w temacie): fonetyka, fonologia, badania fonetyczne, współczesna fonetyka polska, aktualne zagadnienia fonetyki.

План теоретичного викладу (Plan prezentacji teoretycznej):

1. Cel i główne aspekty nauki fonetyki.
2. Cel i główne aspekty nauki fonologii.
3. Fonetyka i fonologia: metody badań.
4. Aktualne zagadnienia współczesnej fonetyki i fonologii.

Практична робота (Praca praktyczna):

- Napisz podstawowe informacje teoretyczne w formie streszczenia;
- Opracuj teorię st. 18-19 (Мирошніченко І. М. Практична фонетика польської мови з елементами правопису: навчальний посібник. Київ, 2020. 62 с.: Практична фонетика польської мови_fin.pdf);
- Wykonaj ćwiczenie № 1-3 st. 18, № 1- 7 st. 19-20, (Мирошніченко І. М. Практична фонетика польської мови з елементами правопису: навчальний посібник. Київ, 2020. 62 с.: Практична фонетика польської мови_fin.pdf)

Самостійна робота (Praca indywidualna):

- Zrób prezentację na dany temat;
- Opracuj materiał st.6-9, st.12-15 (Кравчук А.М. Читаємо польською або Практична фонетика польської мови: Посібник. Львів:Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 90 с.: kravchuk_a_praktichna_fonetika_polskoyi_movi.pdf)

Практичне заняття № 3. Alfabet fonetyczny. Narządy mowy.

Опорні значення з теми (Kluczowe terminy w temacie): fonetyka, fonologia, badania fonetyczne, współczesna fonetyka polska, aktualne zagadnienia fonetyki.

План теоретичного викладу (Plan prezentacji teoretycznej):

1. Alfabet fonetyczny.
2. Narządy mowy.
3. Aparatura nadawcza

Практична робота (Praca praktyczna):

- Napisz podstawowe informacje teoretyczne w formie streszczenia;
- Opracuj teorię st. 21 (Мирошніченко І. М. Практична фонетика польської мови з елементами правопису: навчальний посібник. Київ, 2020. 62 с.: Практична фонетика польської мови_fin.pdf);
- Wykonaj ćwiczenie № 1-5 st. 22-23 (Мирошніченко І. М. Практична фонетика польської мови з елементами правопису: навчальний посібник. Київ, 2020. 62 с.: Практична фонетика польської мови_fin.pdf)

Самостійна робота (Praca indywidualna):

- Zrób prezentację na dany temat;
- Opracuj materiał st.9-11 (Кравчук А.М. Читаємо польською або Практична фонетика польської мови: Посібник. Львів:Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 90 с.: kravchuk_a_praktichna_fonetika_polskoyi_movi.pdf)

Практичне заняття № 4. Kryteria klasyfikacji głosek:
charakterystyka samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek właściwych (ze szczególnym uwzględnieniem palatalnych, spalatalizowanych) i sonornych.

Опорні значення з теми (Kluczowe terminy w temacie): ustne spółgłoski, nosowe spółgłoski, spółgłoski właściwe, palatalizacja, spalatalizowane spółgłoski, sonorne spółgłoski.

План теоретичного викладу (Plan prezentacji teoretycznej):

1. Kryteria klasyfikacji głosek.
2. Charakterystyka samogłosek ustnych i nosowych.
3. Charakterystyka samogłosek właściwych (ze szczególnym uwzględnieniem palatalnych, spalatalizowanych).
4. Charakterystyka samogłosek sonornych.

Практична робота (Praca praktyczna):

- Napisz podstawowe informacje teoretyczne w formie streszczenia;
- Opracuj teorię st. 24 (Мирошніченко І. М. Практична фонетика польської мови з елементами правопису: навчальний посібник. Київ, 2020. 62 с.: Практична фонетика польської мови_fin.pdf);
- Wykonaj ćwiczenie № 1-3 st. 24 (Мирошніченко І. М. Практична фонетика польської мови з елементами правопису: навчальний посібник. Київ, 2020. 62 с.: Практична фонетика польської мови_fin.pdf)

Самостійна робота (Praca indywidualna):

- Zrób prezentację na dany temat;
- Opracuj materiał st. 11-12 (Кравчук А.М. Читаємо польською або Практична фонетика польської мови: Посібник. Львів:Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 90 с.: kravchuk_a_praktichna_fonetika_polskoyi_movi.pdf)

Практичне заняття № 5. Zależności między pisownią a wymową.

Uwarunkowanie pozycyjne głosek (upodobnienia). Prozodia.

Опорні значення з теми (Kluczowe terminy w temacie): pisanie, pisownia, wymowa, prozodia, upodobnienia, upodobnienia dźwiękowe, asymilacja według typu.

План теоретичного викладу (Plan prezentacji teoretycznej):

1. Zależności między pisownią a wymową.
2. Uwarunkowanie pozycyjne głosek (upodobnienia).
3. Prozodia.

Практична робота (Praca praktyczna):

- Napisz podstawowe informacje teoretyczne w formie streszczenia;
- Opracuj teorię st. 25, 37-39 (Мирошніченко І. М. Практична фонетика польської мови з елементами правопису: навчальний посібник. Київ, 2020. 62 с.: Практична фонетика польської мови_fin.pdf);
- Wykonaj ćwiczenie № 1-3 st. 25-26; № 1-4 st. 39-40; (Мирошніченко І. М. Практична фонетика польської мови з елементами правопису: навчальний посібник. Київ, 2020. 62 с.: Практична фонетика польської мови_fin.pdf)

Самостійна робота (Praca indywidualna):

- Zrób prezentację na dany temat;
- Opracuj materiał st. 16-20, 33-36 (Кравчук А.М. Читаємо польською або Практична фонетика польської мови: Посібник. Львів:Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 90 с.: kravchuk_a_praktichna_fonetika_polskoyi_movi.pdf)

Практичне заняття № 6. Fonem – podstawowa jednostka fonologii. Fonem a głoska. Cechy fonologiczne i niefonologiczne. Opozycje fonologiczne.

Опорні значення з теми (Kluczowe terminy w temacie): fonemy, fonemy spółgłoskowe, fonemy samogłoskowe, dźwięki, wymowa, transkrypcja, kontrasty fonetyczne.

План теоретичного викладу (Plan prezentacji teoretycznej):

1. Fonem – podstawowa jednostka fonologii.
2. Fonem a głoska.
3. Cechy fonologiczne i niefonologiczne.
4. Opozycje fonologiczne.

Практична робота (Praca praktyczna):

- Napisz podstawowe informacje teoretyczne w formie streszczenia;

- Opracuj teorię st. 27-28 (Мирошніченко І. М. Практична фонетика польської мови з елементами правопису: навчальний посібник. Київ, 2020. 62 с.: Практична фонетика польської мови_fin.pdf);

- Wykonaj ćwiczenie № 1 — 7 st. 28-31 (Мирошніченко І. М. Практична фонетика польської мови з елементами правопису: навчальний посібник. Київ, 2020. 62 с.: Практична фонетика польської мови_fin.pdf)

Самостійна робота (Praca indywidualna):

- Zrób prezentację na dany temat;

- Opracuj materiał st. 20-24, 37-38 (Кравчук А.М. Читаємо польською або Практична фонетика польської мови: Посібник. Львів:Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 90 с.: kravchuk_a_praktichna_fonetika_polskoyi_movi.pdf)

Практичне заняття № 7. Warianty fonemu – alofony. Warianty fakultatywne.

Опорні значення з теми (Kluczowe terminy w temacie): fonem, alofon, warianty fonemów, alofony fonetyczne, warianty, warianty fakultatywne.

План теоретичного викладу (Plan prezentacji teoretycznej):

1. Warianty fonemu – alofony.
2. Warianty fakultatywne.

Практична робота (Praca praktyczna):

- Napisz podstawowe informacje teoretyczne w formie streszczenia;

- Opracuj teorię st. 32-33 (Мирошніченко І. М. Практична фонетика польської мови з елементами правопису: навчальний посібник. Київ, 2020. 62 с.: Практична фонетика польської мови_fin.pdf);

- Wykonaj ćwiczenie № 1 — 11 st. 34-36 (Мирошніченко І. М. Практична фонетика польської мови з елементами правопису: навчальний посібник. Київ, 2020. 62 с.: Практична фонетика польської мови_fin.pdf)

Самостійна робота (Praca indywidualna):

- Zrób prezentację na dany temat;
- Opracuj materiał st. 24-31 (Кравчук А.М. Читаємо польською або Практична фонетика польської мови: Посібник. Львів:Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 90 с.: [kravchuk_a_praktichna_fonetika_polskoyi_movi.pdf](#))
- Przygotuj się do testu.

VI. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- Фонетика і фонологія як розділи мовознавства.
- Підрозділи фонетики: загальна і часткова, синхронна (описова) і діяхронічна (історична).
- Фонема як основна одиниця фонології.
- Практичне значення фонетики і фонології.
- Предмет вивчення фонетики і фонології.
- Різні об'єкти вивчення фонетики і фонології.
- Завдання фонетики і фонології як розділів мовознавства.
- Методи вивчення фонетики і фонології в польській мові.
- Сучасні наукові дослідження в царині фонетики й фонології.
- Графіка як розділ мовознавства.
- Польський алфавіт, його специфіка.
- Риси схожості та відмінності польського алфавіту з алфавітом українським.
- Наголос у польській мові.
- Будова мовного апарата.
- Голосні фонеми польської мови.
- Носові і неносові голосні польської мови.
- Особливості вживання і вимови голосних у польській мові.
- Фонетичні процеси в області голосних звуків.
- Залежність між написанням і вимовою в польській мові.
- Урахування позиції голосних звуків. Уподібнення.
- Просодія та її компоненти: мелодика мовлення, наголос, тембр, ритм, тональність.
- Фонема – основна одиниця фонології.
- Фонема і звук.
- Фонологічні і нефонологічні характеристики звуків.

- Фонологічні протиставлення в польській мові.
- Фонема, її основний вияв (інваріант) і варіанти фонем: позиційні, комбінаторні, факультативні.
- Поняття алофона в польській мові.
- Факультативний варіант фонем.
- Транскрипція як спосіб запису усного мовлення з метою максимально точної передачі вимови.
- Система приголосних сучасної польської мови.
- Артикуляція польських приголосних.
- Приголосні дзвінки, глухі; тверді, стверділі, м'які.
- Сонорні приголосні в польській мові.
- Класифікація приголосних за місцем та способом творення.
- Фонетичні процеси в області приголосних.
- Специфіка польської системи приголосних.

VII. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО МОДУЛЬНО-ЗАЛІКОВОЇ РОБОТИ

1. Fonetyka i fonologia wśród dyscyplin językoznawczych.
2. Cel, zakres, metody badań fonetycznych i fonologicznych.
3. Alfabet fonetyczny.
4. Narządy mowy.
5. Kryteria klasyfikacji głosek: charakterystyka samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek właściwych (ze szczególnym uwzględnieniem palatalnych, spalatalizowanych) i sonornych.
6. Zależności między pisownią a wymową.
7. Uwarunkowanie pozycyjne głosek (upodobnienia).
8. Prozodia.
9. Fonem – podstawowa jednostka fonologii.
10. Fonem a głoska. Cechy fonologiczne i niefonologiczne.
11. Opozycje fonologiczne.
12. Warianty fonemu – alofony.
13. Warianty fakultatywne.
14. Ogólna charakterystyka Rozwoju polskiego systemu głoskowego.

VIII. ЗРАЗКИ МОДУЛЬНО-ЗАЛІКОВОЇ РОБОТИ

Bilet 1

1. Fonetyka i fonologia wśród dyscyplin językoznawczych.
2. Podkreśl poprawną opcję:

To jest k(a/om)pozycja na b(e/em)ben i wioł(a/on)czelę. Rec(e/en)z(e/en)nt bardzo chwalił jego tal(e/en)t. Czy tr(e/em)bacz gra na tr(a/om)bce czy na tr(a/om)bie? Pewien tęgi bl(a/on)dyn zasnął na k(a/on)cercie. Sklep został zamkni(e/en)ty z powodu rem(a/on)tu. Ten k(a/on)duktor jest podobno sk(a/om)py i t(e/em)py. St(e/em)pel na kopercie jest niewyraźny. Czy “pet(e/en)t” i “klij(e/en)t” to synonimy? O piętnastej wył(a/on)czą pr(a/on)d na dwie godziny. Czy t(e/en)cza ma pięć kolorów? Popęłnił bl(a/on)d rysuj(a/on)c k(a/on)t prosty. Cały utwór wydał nam się m(e/en)tny i sk(a/om)plikowany. Musieliśmy kupić cały k(a/om)plet podr(e/en)czników.

Bilet 2

1. Cel, zakres, metody badań fonetycznych i fonologicznych.
2. Podkreśl poprawną opcję:

Mój (dzi/dź)adek ma urodziny w paż(dzi/dź)erniku. W koś(ci/ć)ele było zimno i (ci/ć)emno. Ta śliczna (dzi/dź)ewczyna patrzy na m(ni/ń)e. Je(si/ś)e(ni/ń)ą liś(ci/ć)e lecą z drzew. Nie (ci/ć)erpie (zi/ż)emniaków! A jakie da(ni/ń)e lubisz ty. Jej (dzi/dź)ecko bierze u(dzi/dź)ał w konkur(si/ś)e. Zgaś światło w ła(zi/ż)ence. Jedliś(ci/ć)e już ś(ni/ń)ada(ni/ń)e? Gdy spad(ni/ń)e ś(ni/ń)eg, to poje(dzi/dź)emy na wieś. Pój(dzi/dź)emy w środę na świetny film. To bardzo (ci/ć)ekawa powieść. Kup ćwierć kilo po(zi/ż)omek. Na środku ś(ci/ć)eżki stał wielki (ni/ń)edźwiedź. Słońce świeci, ale ciś(ni/ń)e(ni/ń)e spada.

Bilet 3

1. Alfabet fonetyczny. Narządy mowy.
2. Wstaw właściwą opcję :

5. На місці крапок вставте літеру *j* або *i*:

Uw...elb...am chleb z m...odem! Z...em kotlet so...owy, bo ...estem na d...ecie. Mar...a nie lubi pa...ąków. W tym reg...onie ...est dużo ...ezior, można pływać ka...akiem. Obe...rzeliśmy wczora... "Pop...ół i d...ament". P...asek na tamte... plaży ...est praw...e b...ały. Nasz kot głośno m...auczy, bo się boi odkurzacza. Nasza arm...a zm...enia mundury. Jul...usz tresu...e zw...erzęta w

22

cyrku. W czasie fer...i chodziliśmy na kurs stenograf...i. Wczora... byliśmy na uroczystej akadem...i z okaz...i Dnia Matki. Nie masz rac...i – nigdy nie pożyczałam biżuter...i. Wczora... w telewiz...i był ciekawy program o ekonom...i. Nie z...em drugie... porc...i lodów.

Bilet 4

1.Kryteria klasyfikacji głosek: charakterystyka samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek właściwych (ze szczególnym uwzględnieniem palatalnych, spalatalizowanych) i sonornych.

2.Wstaw właściwą opcję :

9. На місці крапок вставте літеру *ż* або диграфи *sz*, *rz*:

Niet...ężwy kierowca spowodował wypadek na sk...yżowaniu. Kup sobie p...czeli wosk. Schowaj sk...ypce do sk...yni. Ma ju... t...ynaście lat, a jest głup...y od dziewięciolatka. W...ędzie brakuje p...ycinków. P...edwczoraj posp...ątałam mie...kanie. Ile ko...tuje st...yżenie włosów? Jego siost...enica lubi p...enny chleb s masłem. Na... najlep...y uczeń namalował ch... ąszcza na k...aku. Ten staru...ek zaw...e chodzi w ko...uli z krawatem. Nie p...y...edł na spotkanie, ponieważ... bolała go głowa. Jego бага.. jest lżej...y, ni... myślałem. Pot...ebny mi masa... Ten mę...czyzna jest oskarżony o kradzie... Pro...ę p...ekazać pozdrowienia siost...e. Ko...yka... celnie wrzuca piłkę do ko...a. W...ystcy wrzucili po t...y gro...e do fontanny. Dziennika... zap...yjaźnił się z malarzem i oni często dyskutują do zmie...chu.

Bilet 5

1. Zależności między pisownią a wymową. Uwarunkowanie pozycyjne głosek (upodobnienia). Prozodia.

2. Wstaw właściwą opcję :

7. На місці крапок вставте літеру *h* або диграф *ch*:

Z ku...ni do...odził zapa... kawy. Na ...oryzoncie widać było statki ...andlowe. Le... ostatnio bardzo s...udł. Czy s...izofrenię leczy psy...olog, czy psy...iatra? W sklepa... spożywczy... brakło ...leba. Za ...wilę słońce s...owa się za ...mury. Czy mu...y mają dobry wę...? Czy wiesz, co to jest ...iperbola i ...iperinflacja? Nasz sąsiad, ...ipolit, sypia w ...aftowanym ...amaku. Kierowca ostro za...amował, bo na jezdnię wbiegł ...łopczyk. Mu...omory rosną w m...u. ...anna zjadła dużo orze...ów i ...erbatników i teraz boli ją brzu... Wolisz zapa... ...ryzantem czy ...iacyntów. Pan Palu... wygłosił referat o ...ormona... Pani ...wastowska ...lubi się kolekcją miniaturowy... ...ełmów. Le... s...odził po s...odach bardzo ostrożnie, bo był ...ory. Dziś mam dobry ...umor, bo wieczorem idę na występ ...óru do fil...armonii.

Bilet 6

1. Fonem – podstawowa jednostka fonologii/ Fonem a głoska. Cechy fonologiczne i niefonologiczne. Opozycje fonologiczne.

2. Wstaw właściwą opcję :

6. На місці крапок вставте літеру *ó* або *u*:

P...łnocny wiatr przyniesie mr...z. ...ważam, że pani Elż...nia świetnie got...je. ...wczesny dyrektor miał kolekcję miniaturowych s...w i samochod...w. Jaki ...str...j pan...je w twoim kraj...? Ten n...dny utw...r zeps...je nam nastr...j! W piwnicy trzeba wymienić żar...wkę. Na og...ł wstaję p...žno. Polak...wna jest r...wnie zdolna jak inteligentna. Tat...ś lubi żurek. Ch...r anioł...w śpiewał c...rce wr...żki. W tej bajce skromni...tka brzyd...lka bierze śl...b z przystojnym kr...lewiczem. Od w...jka dostałam obr...s na nowy st...ł, a od cioici b...rsztynowy naszyjnik. Nie r...b takiej sm...tnej miny. Opr...cz sk...rzanego paska kupię jeszcze trzy pary but...w. Czy z...pa ż...łwiowa jest tł...sta? Brak...je tu dobrych kelner...w. Z test... były dwie czw...rki i jedna dw...jka. Jutro będzie kartk...wka z końc...wek rzeczownik...w.

Bilet 7

1. Warianty fonemu – alofony. Warianty fakultatywne.
2. Wstaw właściwą opcję :

8. На місці крапок вставте літеру *ż* або диграф *rz*:

Nasi dziadkowie ciągle na...ekają na ...ąd. Nie jesz te wa...ywa? Idzie bu...a – słyhać g...moty. Nie wie..e, ...e w tym domu na wzgó...u są duchy. Sta...y księga...e są zwykle ...etelni. To jest powa...ne zaka...enie. Stra...nik ma dy...ur na wie...y. Nie jestem odwa...na. Ta choroba zagra...a ...yciu. ...yczymy ci udanej podru...y. ...adem ...akiet mi się tu nie podoba. Po...ycz nam ...elazko. Czy w tym wyra...eniu są formy ...eńskie? Księ...yc wyj...ał zza chmur. And...ej podru...uje za po...yczne pieniądze. Karol wie...y, ...e pomo...e mu pobyt nad mo...em. U...yвам nowoczesnych na...ędzy ogrodowych. We w...eśniu pojadę na g...yby. Zabanda...uję ci popa...oną dłoń. W...uć makaron do w...ącej wody. Ob...arstwo to b...ydką cechą. No...yczki le...ą pod łó...kiem. Poproszę g...yby w śmietanie i sałatę ja...ynową z ...odkiewką.

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- словесні методи навчання: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія;
- наочні методи навчання: ілюстрування, демонстрування
- практичні: вправа, практична робота
- інтерактивні методи навчання

X. ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка згідно з Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою» https://zu.edu.ua/offic/ocinjuvannya_zvo.pdf.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за всіма видами навчальних робіт проводиться за поточним, модульним та підсумковим контролюми.

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка за університетською шкалою		Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
Екзамен	Залік		Оцінка	Пояснення
Відмінно	Зараховано	90-100	A	відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
Добре		82-89	B	вище середнього рівня з кількома помилками
		74-81	C	в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок
		Задовільно	64-73	D
60-63			E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
Незадовільно	Не зараховано	35-59	FX	з можливістю повторного складання
		1-34	F	з обов'язковим повторним курсом

Підсумкова оцінка з вивчених модулів за навчальний рік (ПОМ) розраховується:

№ модулю	M%p (відсоткове значення модулю освітньої компоненти)
Модуль 1	M%1= 100 %
Сума	100

ЗАЛІК

Оскільки формою підсумкового контролю освітньої компоненти є залік то залікова оцінка (ЗО) з освітньої компоненти дорівнює підсумковій оцінці з вивчених модулів (ПОМ).

$$ЗО=ПОМ$$

Примітка: Обов'язковою умовою отримання оцінки за залік є конспект лекцій. За кожне практичне завдання здобувач має змогу отримати максимальну оцінку — 100 балів, при цьому види роботи розподіляються так:

Вид завдання	Оцінка
Практична робота	Опрацювання теорії — 30 балів
	Написання конспекту — 30 балів
	Виконання вправ — 30 балів
Самостійна робота	Виконання завдання на вибір — 10 балів
Всього	100

XI. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ ЗВО

Політика щодо академічної доброчесності

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності <https://zu.edu.ua/academic-integrity.html> та визначається системою вимог, які викладач ставить до здобувача у вивченні освітньої компоненти (правила поведінки на заняттях, користування засобами електронного зв'язку, тощо). Не допускається академічний та будь-який інший плагіат, фальсифікації, фабрикації, списування; забороняється використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань (в тому числі засобами електронного зв'язку); при використанні інтернет ресурсів та інших джерел інформації необхідно вказати джерело, використане під час виконання.

Політика щодо відвідування

Здобувач вищої освіти зобов'язаний виконувати правила внутрішнього розпорядку університету https://zu.edu.ua/offic/pravyly_vn_rozporядku.pdf та відвідувати навчальні заняття згідно з розкладом <https://dekanat.zu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=999>, дотримуватися етичних норм поведінки. Присутність на занятті є обов'язковим компонентом оцінювання.

Забезпечення студентоцентрованого підходу та створення можливостей для навчання здобувачів вищої освіти, які не можуть відвідувати заняття з поважних причин, зокрема реалізується через «Положення про навчання студентів за індивідуальним графіком у Житомирському державному університеті імені Івана Франка». Індивідуальний графік навчання передбачає можливість вибіркового відвідування здобувачем аудиторних занять (лекційних, практичних, лабораторних, семінарських) і самостійного опрацювання матеріалу відповідних навчальних дисциплін.

Політика щодо перескладання

Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, то відпрацювання здійснюється у встановлені викладачем терміни. Відповідно до положення «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка згідно з Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою» (нова редакція) https://zu.edu.ua/offic/ocinjuvannya_zvo.pdf кожне лабораторне, семінарське та практичне заняття оцінюється. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані здобувачем вищої освіти у встановлені викладачем терміни.

Політика щодо дедлайнів

Викладач встановлює конкретні терміни виконання завдань. Здобувач вищої освіти, який з поважних причин (внаслідок тимчасової непрацездатності, підтвердженої довідкою закладу охорони здоров'я, або який був звільнений від занять наказом Ректора Університету) пропустив навчальні заняття зобов'язаний ліквідувати академічну заборгованість не більше ніж за місяць з моменту виходу на навчальні заняття (дня припинення поважної причини). Здобувач вищої освіти, який без поважних причин не відвідав

навчальні заняття або отримав оцінку нижчу 60 балів, необхідно відпрацювати академічну заборгованість до проведення модульної контрольної роботи.

До підсумкової модульної контрольної роботи допускаються здобувачі вищої освіти, які отримали поточні оцінки на усіх передбачуваних робочою навчальною програмою аудиторних навчальних заняттях. До завершення відповідного модуля здобувачам вищої освіти дозволяється перескладати окремі елементи модуля (завдання) з метою отримання вищих поточних оцінок під час консультацій із навчальної дисципліни, які проводяться впродовж семестру.

Політика щодо апеляцій

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про апеляцію результатів контрольних заходів у Житомирському державному університеті імені Івана Франка» https://zu.edu.ua/offic/pro_apelyacij.pdf.

Політика щодо конфліктних ситуацій

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємодопомоги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного наукового знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до «Положення запобігання та протидії булінгу» <https://zu.edu.ua/offic/pol-buling.pdf>